

NOTA

Afschrijvings- en rentebeleid

2011

van de

GEMEENTE DEN HELDER

Nota afschrijvings- en rentebeleid gemeente Den Helder.

1 Inleiding.....	3
2. Afschrijven	4
2.1 Vaste kaders	4
2.1.1 BBV en Gemeentewet	4
2.2. Investerings en de gemeentelijke vrijheid.....	5
2.2.1 Immateriële vaste activa	5
2.2.2. Materiele vaste activa	5
2.3 De bepalende factoren.....	6
2.4 De afschrijvingsmethode.....	6
2.5 De afschrijvingstermijnen	7
2.6 Investerings in relatie tot vervanging.....	7
2.7 Uitvoeringstechnische aspecten	7
3 Rente.....	8
3.1 Methode van vaststellen van het rentepercentage	8
3.2 Rente van investeringen	8
3.3 Rente naar grondexploitaties.....	8
4. Financiële consequenties.	9
5 Conclusies en voorstellen.	10
BIJLAGE 1	11
Wettelijke voorschriften vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.....	11
BIJLAGE 2	14
Afschrijvingstabel behorende bij de nota afschrijvings- en rentebeleid van de gemeente Den Helder	14
BIJLAGE 3	15
Definities	15

Versie 30 juni,

1. Inleiding

Het is voor de transparantie van de gemeentelijke bedrijfsvoeringen en de financiële verantwoording noodzakelijk heldere kaders te formuleren. In 2005 is de nota afschrijvings- en rentebeleid vastgesteld. De aanleiding voor de aanpassing van deze nota is gebaseerd op de uitgangspunten van de financiële verordening art. 212 zoals u die heeft vastgesteld: eens in de vier jaar wordt deze nota bijgesteld. Daarnaast heeft het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) zich verder ontwikkeld. Door de commissie BBV is inmiddels "jurisprudentie" opgebouwd en zijn richtlijnen uitgevaardigd.

Deze vernieuwingen vragen ondermeer om een aangepaste nota. De in deze nota voorgestelde kaders worden van toepassing verklaard vanaf het boekjaar 2012. Daarbij hanteren wij de uitgangspunten voor de investeringen waar in 2012 een besluit voor is genomen. Voor de investeringen voor 1 januari 2012 blijft het "oude" regime gelden.

In de uitvoering van ons beleid hanteren wij het kader dat is aangereikt door de commissie BBV. Waar de commissie uitspraken over heeft gedaan, nemen wij deze niet over in deze nota. De richtlijnen en bindende adviezen die inmiddels zijn gedaan door de commissie passen wij onverkort toe in ons beleid.

2. Afschrijven

2.1 Vaste kaders

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kaders die gelden bij het beleid zoals dat in de gemeente Den Helder geldt ten aanzien van afschrijvingen. Wij sluiten daarbij aan bij hogere regelgeving.

2.1.1 BBV en Gemeentewet

Voorschriften en wet

De Gemeentewet schrijft voor dat gemeenten een begroting, meerjarenraming, jaarrekening en een jaarverslag maken. De eisen waaraan deze documenten moeten voldoen, zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De belangrijkste wettelijke voorschriften zoals opgenomen in de BBV met betrekking tot waarderen, activeren en afschrijven zijn als bijlage 1 bij deze notitie opgenomen.

Hierbij zien we in de artikelen 33 t/m 36 en 51 en 52 voorschriften over het verplicht opnemen en toelichten op de balans van verschillende categorieën activa.

De artikelen 59 t/m 65 geven voorschriften over de wijze van afschrijven.

Eigenheid van gemeenten

Een specifiek onderscheid dat in de BBV voor gemeentelijke activa gemaakt wordt is het verschil in investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een **economisch nut** indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze direct kunnen bijdragen aan het genereren van middelen (bijvoorbeeld een auto, gebouw of riool).

Gemeenten hebben daarnaast veel activa die een **maatschappelijk nut** hebben. Deze investeringen, in bijvoorbeeld wegen, bruggen en openbaar groen, zijn in hun eigenlijke bestemming niet verhandelbaar en hebben geen rol in het verwerven van directe inkomsten voor de gemeente. Het activeren van investeringen met een maatschappelijk nut heeft niet de voorkeur. De commissie BBV geeft hier in zijn vraag en antwoordrubriek ook aan dat het activeren van investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte niet de voorkeur heeft. Nieuwe investeringen met een maatschappelijk nut tot een bedrag van € 1 mln worden in deze lijn niet geactiveerd. Voor investeringen groter dan dit bedrag wordt de mogelijkheid opgehouden.

Uitvloeiende wettelijk kader

Vanuit het BBV zijn enkele belangrijke richtlijnen en regels vastgelegd waaraan de gemeente in ieder geval moet voldoen. In de financiële beheersverordening ex artikel 212 Gemeentewet wordt op een aantal punten nogmaals naar de betreffende onderdelen van het BBV verwezen. Het gaat daarbij om de volgende punten:

- immateriële activa worden in maximaal vijf jaar afgeschreven.
- het activeren van tekorten in enig exploitatiejaar is verboden. Deze tekorten worden ten laste van de Algemene Reserve gebracht;
- investeringen met een *meerjarig economisch nut* worden geactiveerd. De afschrijvingstermijnen zijn vermeld in de bijlage;
- bij investeringen met een *economisch nut* worden bijdragen uit de reserves niet meer in mindering gebracht op het investeringsbedrag: een bruto verantwoording.;
- bij investeringen met een *maatschappelijk nut* worden bijdragen uit de reserves in mindering gebracht op het investeringsbedrag;
- bijdragen van derden die in directe relatie staan tot investeringen worden in mindering gebracht op het investeringsbedrag. Dit geldt voor investeringen met een economisch nut en voor investeringen met een maatschappelijk nut.

2.2. Investerings en de gemeentelijke vrijheid

In deze paragraaf wordt op een aantal van de bovenstaande aspecten de mogelijkheden om een eigen beleid te voeren besproken en worden keuzes gemaakt.

2.2.1 Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling.

Ad a

De kosten van het sluiten van geldleningen en disagio mogen maximaal de afschrijvingstermijn van de onderliggende geldleningen hebben.

De praktijk is dat disagio eigenlijk niet voor komt en dat de kosten van geldleningen in verhouding tot de omvang van de leningen relatief laag zijn. Bij leningen die doorgeleend worden aan derden, bv de Woningstichting, worden de kosten altijd doorberekend. De relatief geringe bedragen, gekoppeld aan de veelal lange looptijden van de leningen, geven geen aanleiding om de huidige gedragslijn waarbij deze kosten niet geactiveerd worden te wijzigen.

Ad b

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de gemeente heeft de intentie het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren en;
- de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

Wanneer de gemaakte kosten in de praktijk niet leiden tot een daadwerkelijke investering, mogen de lasten niet worden geactiveerd. Om eenduidigheid te creëren en bij het niet doorgaan van een investering, wordt om deze reden binnen onze gemeente niet gewerkt met een immaterieel actief.

2.2.2. Materiële vaste activa

Investerings met een maatschappelijk nut.

Op deze categorie investeringen mag worden afgeschreven volgens het BBV. Op basis van strikte bedrijfseconomische criteria zouden deze investeringen niet geactiveerd moeten worden. De waarde van de nog te leveren prestaties is niet vast te stellen en er is geen markt voor. Omdat in de gemeentelijke praktijk vaak investeringen in wegen, straten en groen wel geactiveerd zijn, en nieuwe investeringen ook zo tot stand kunnen komen, is in het definitieve BBV activeren wel toegestaan. De gedachte dat deze activa bij voorkeur zo snel mogelijk moeten worden afgeschreven, heeft er toe geleid dat bij deze investeringen wel directe saldering met reserves en resultaatafhankelijke versnelde afschrijving is toegestaan. In de praktijk worden de middelen voor deze investeringen vaak zo gefinancierd dat er geen boekwaarde bestaat.

Naast de voorkeur voor financiering ineens is het noodzakelijk dat indien er investeringen in de infrastructuur gedaan moeten worden, waarvan de gemeenschap gedurende een reeks van jaren profijt heeft, er de mogelijkheid blijft bestaan deze investeringen over een langere tijd af te schrijven. De minimale investeringseis die hier geldt is een bedrag van € 1 mln.

Een grensbedrag voor af te schrijven investeringen

Om de administratieve lastendruk te beperken is het niet gewenst om op alle productiemiddelen die gedurende meerdere jaren een bijdrage aan de voortbrenging leveren af te schrijven. Het gaat hierbij dan om relatief lage investeringen, die heel direct met de bedrijfsvoering te maken hebben, PC's, kleine auto's, gereedschap en soortgelijke zaken. Van deze goederen worden er vaak jaarlijks een aantal aangeschaft als vervanging of uitbreiding.

Het trekken van een grens is altijd enigszins willekeurig. Een drempelbedrag van € 25.000 is een

passende maat bij het onderscheid tussen activeren en niet activeren.

BTW

BTW wordt niet geactiveerd als de BTW compensabel of aftrekbaar is.

Componentenmethode

Het is denkbaar dat een investering bestaat uit meerdere delen, waarvoor verschillende afschrijvingstermijnen gelden. In dit geval wordt de zgn. componentenmethode gebruikt. De componentenmethode houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen (bv gebouw, installaties en grond).

2.3 De bepalende factoren

De hoogte van de jaarlijkse afschrijving wordt, indien specifiek aangegeven, bepaald door wettelijke voorschriften en in alle andere gevallen door:

- de aanschafwaarde- of historische kostprijs
- de verwachte gebruiksduur of productiecapaciteit;
- de verwachte restwaarde;
- de afschrijvingsmethode.

De aanschafwaarde bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De historische kostprijs bestaat uit materiaal en arbeidskosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, verhoogd met indirecte productiekosten en de rente tot het tijdstip van ingebruikname. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

De verwachte gebruiksduur zal steeds berusten op een schatting. Ervaringsgegevens zijn daarbij een nuttig hulpmiddel. In de bijlage van deze notitie is een tabel met afschrijvingstermijnen gerangschikt naar het soort investeringen opgenomen. Hierbij is uit het oogpunt van transparantie gekozen voor een beperkt aantal categorieën. Dit kan mede omdat voor de grote diversiteit van aanschaffingen tot € 25.000 niet meer te activeren.

De verwachte restwaarde is eveneens een schatting en wordt vaak voor zaken die onderhevig zijn aan waardevermindering als nihil aangemerkt. Als een actief dat afgestoten wordt een hogere waarde dan zijn boekwaarde heeft, moet het verschil op grond van de BBV als boekwinst van het jaar van verkoop verantwoord worden. De winst mag niet in mindering op de aanschafwaarde van het nieuwe actief gebracht worden.

In het geval van opstallen wordt de waarde van het bebouwde gedeelte wel in de berekening betrokken, terwijl de ondergrond buiten beschouwing blijft, omdat gronden en terreinen geen beperkte gebruiksduur hebben. Dit geldt niet voor ondergrond van wegen, fietspaden etc. waarop wel mag worden afgeschreven

Op de afschrijvingsmethode wordt in de volgende paragraaf ingegaan.

2.4 De afschrijvingsmethode

De afschrijvingsmethode is sterk medebepalend voor het afschrijvingsdeel van de kapitaallasten. We onderscheiden de volgende meest gebruikte methoden:

- *lineair*: de afschrijving blijft gedurende de looptijd constant, de jaarlijkse kapitaallasten (som van rente en afschrijving) dalen door afname van de rentecomponent.
- *annuïtair*: de afschrijving stijgt jaarlijks, de jaarlijkse kapitaallasten blijven constant omdat de stijging van de afschrijving wordt gelijkgesteld aan de afname van de rentecomponent.

Bij de keuze tussen de afschrijvingsmethoden moet aangesloten worden bij het verloop van de waardedaling. Het is gebruikelijk om investeringen lineair af te schrijven omdat de vermindering van de productie capaciteit gelijkmatig verdeeld over de levensduur afneemt.

Daarbij loopt de gemeente het minste risico. Bij lineaire afschrijving zijn de kapitaallasten het eerste jaar

het hoogst. Door daling van de boekwaarde nemen de jaarlijkse rentelasten af. De jaarlijkse vrijkomende financiële ruimte vloeit terug naar de algemene middelen en dient als dekking voor kapitaallasten van nieuwe investeringen en /of onderhoudskosten. In de begroting worden deze uitgaven geoormerkt. De eventuele extra onderhoudskosten die voortvloeien uit veroudering van het actief moeten gedekt worden uit dezelfde algemene middelen. Het bestaande beleid is lineaire afschrijving.

Bij een annuitaire afschrijving wordt het constant blijven van de jaarlijkse lasten als een voordeel gezien. In economische zin is het alleen een juiste methode als het aannemelijk is dat het gebruik en dus de afschrijvingscomponent de eerste jaren lager ligt dan in latere jaren. Het risico van het gebruik van de opbrengst van het productmiddel wordt naar de toekomst verplaatst. Dit is de reden dat deze methode in bedrijfseconomisch opzicht weinig toegepast wordt.

In de gemeente Den Helder wordt alleen de lineaire methode toegepast (met uitzondering van de waterbuffer en het zwembad).

2.5 De afschrijvingstermijnen

In bijlage 2 van deze notitie is een tabel met afschrijvingstermijnen, gerangschikt naar het soort investeringen, opgenomen. Hierbij is gebruik gemaakt van bestaande praktijkgegevens en aansluiting gezocht bij algemeen geaccepteerde normen. Ook is gekozen voor een beperkt aantal categorieën. Dit bevordert de transparantie en geeft in de verwerking voordelen. De schijnbare grotere nauwkeurigheid bij het gebruik van een uitgebreide sterk gespecificeerde lijst met veel verschillende termijnen weegt hier niet tegen op.

Een belangrijke mutatie ten opzichte van de vorige nota afschrijven en waarderen is de indeling die wordt gebruikt voor de software. Wij sluiten hier aan op de notitie die door de commissie is uitgebracht.

2.6 Investerings in relatie tot vervanging

Bij gemeenten is de verplichting tot vervanging voor een deel van de kapitaalgoederen van een andere orde dan bij bedrijven. Een deel van de activa is noodzakelijk om de gemeentelijke dienstverlening(productie) te kunnen blijven uitvoeren. Hier geldt in feite een economische vervangingsverplichting: zonder deze activa kan de dienstverlening niet gewaarborgd worden. Voor een ander deel van de activa is de vervanging meer de uitkomst van een politiek dan van een economisch proces. De vervanging van een sportveld, een school, een speeltuin of een voorziening voor ouderen kan op basis van een gewijzigde vraag naar buitensportvoorzieningen, andere maatschappelijke inzichten en gewijzigde demografische factoren wel niet meer gewenst zijn. Het is dan niet noodzakelijk tot vervanging met een gelijk kapitaalgoed over te gaan.

Onder routine investeringen wordt verstaan de vervanging van bedrijfsmiddelen. Dit zijn kapitaalgoederen die noodzakelijk zijn om de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening te verzekeren. Het gaat bijvoorbeeld om de vervanging van grotere computers en meubilair. Als het aanschaffingen betreft van meer dan € 25.000, worden deze geactiveerd..

Door de spreiding van de oude investeringen naar soort en in de tijd benadert het totale pakket een vorm van ideaal complex. In grote lijnen geldt dan dat de vrijvallende kapitaallasten de ruimte bieden om de lasten van vervangingsinvesteringen te dekken. De vrijval en het beslag wordt aan de hand van een meerjarenplanning verwerkt in de meerjarenbegroting..

2.7 Uitvoeringstechnische aspecten

Een essentieel punt is het tijdstip waarop de afschrijvingstermijn ingaat. Dit hangt samen met het tijdstip van ingebruikname van het actief en het afsluiten van het krediet. Administratief start de afschrijving in het boekjaar nadat het actief is opgeleverd.

3. Rente

3.1 Methode van vaststellen van het rentepercentage

Bij het renteomslag percentage wordt er jaarlijks berekend wat de totale te betalen rentekosten van de gemeente zijn en wat de boekwaarde van de hiermee te financieren activa is. Op basis hiervan wordt een gemiddeld renteomslag percentage vastgesteld. Ieder jaar hebben alle activa hetzelfde rentepercentage. Dit percentage varieert voor alle investeringen van jaar tot jaar. Maar door uit te gaan van de totale rente kosten zullen de schommelingen van jaar tot jaar beperkt zijn.

De rol van de kostenplaats kapitaallasten (rente en afschrijving)

Bij het systeem van de jaarlijkse begrote percentages kan het voorkomen dat de rentedoorberekening op basis van een afwijkend percentages plaatsvindt. Door rentewijzigingen op de kapitaalmarkt kan na verloop van tijd de werkelijk betaalde rente hoger/lager zijn.

Op de kostenplaats kapitaallasten, waar alle te betalen rente een uitgavenpost is en alle doorberekende rente een inkomstenpost, ontstaat dan een saldo. Om het inzicht in de werkelijke kosten van producten duidelijk in beeld te krijgen is het belangrijk om een gemiddeld renteomslagpercentage te hanteren wat de werkelijkheid zoveel mogelijk benaderd. Het rentesaldo wat ontstaat op de kostenplaats kapitaallasten zal dan grotendeels zijn ontstaan door afrondingsverschillen bij gelijkblijvende inschattingen. Budgettair maakt het bijna geen verschil of het saldo op één product of gespreid over alle producten tot uiting komt.

3.2 Rente van investeringen

In paragraaf 3.1 is de keuze voor het omslag percentage gemaakt; dit is een gebruikelijke methode.. Bij deze methode is er geen ruimte om nog tot differentiatie in te hanteren percentages over te gaan. De rente tijdens de bouw wordt in Den Helder niet toegerekend. Deze rentekosten maken nu onderdeel uit van de totale kosten van de schommelingen in de liquiditeitspositie. Als onderdeel van de totale kosten zijn deze kosten ook een onderdeel van de omslagrente. Voorgesteld wordt om de rentekosten tijdens de bouw niet in de kredieten op te nemen en dus ook niet toe te rekenen.

3.3 Rente naar grondexploitaties

De investeringen van grondzaken wijken af van de standaard gemeentelijke

Investeringen:

- de gronden waarin geïnvesteerd wordt, zijn bedoeld om te verkopen en niet om zelf te behouden, ze hebben dus het karakter van voorraden
- na afsluiting van een exploitatiegebied gaat infrastructuur van de openbare ruimte over naar de beheerorganisatie

De financiering van grondexploitaties vindt plaats in vorm van totaal financiering met de daaruit voortvloeiende omslagrente. In dit opzicht wordt er voor grondzaken binnen de gemeente geen uitzondering gemaakt. In een specifiek geval kan er voor een exploitatie een uitzondering worden gemaakt.

4. Financiële consequenties.

De aanpassingen in de wet en regelgeving alsook de voorstellen in deze nota leiden niet tot versnelde afschrijvingen of aanpassing van de huidige investeringen. Feitelijk houdt dit in dat de nota geen extra druk op de middelen geeft.

5. Conclusies en voorstellen

Het tot nu toe gehanteerde afschrijvingsbeleid in de gemeente Den Helder kan in grote lijnen gehandhaafd blijven. De voorgestelde wijzigingen betreffen:

1. Verhogen van het grensbedrag voor nieuwe investeringen naar € 25.000 i.p.v. € 10.000.
2. Het niet activeren van investeringen met een maatschappelijknut onder de € 1 mln.
3. Het niet meer activeren van immaterieel actief (kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio en kosten van onderzoek en ontwikkeling).

BIJLAGE 1

Wettelijke voorschriften vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten welke gelden vanaf 1 januari 2004.

De belangrijkste zijn onderstaand opgenomen

Vaste activa

Artikel 33

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
 1. woningbouwcorporaties;
 2. deelnemingen;
 3. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Toelichting op de balans

Artikel 51

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. gronden en terreinen;
 - b. woonruimten;
 - c. bedrijfsgebouwen;
 - d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
 - e. vervoermiddelen;
 - f. machines, apparaten en installaties;
 - g. overige materiële vaste activa.
2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
 - a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de investeringen of desinvesteringen;
 - c. de afschrijvingen;
 - d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
 - e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
 - f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Waardering, activeren en afschrijven

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.
4. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60

- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:
- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
 - b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
 - c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
 - d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

BIJLAGE 2

Afschrijvingstabel behorende bij de nota afschrijvings- en rentebeleid van de gemeente Den Helder

	Jaren
1. Materiële vaste activa	
Investerings met een economisch nut	
• Stichtingskosten onderwijsgebouwen (excl. grond)	40
• Stichtingskosten nieuwbouw woningen en gebouwen (excl. grond)	40
• Noodlokalen, containerkantoren en overige tijdelijke huisvesting	15
• Technische installaties	10 à 20 *
• Riolerings (aanleg, vervanging)	15 à 70
• Parkeergarages	40
• Aanschaf woonwagens	20
• Woonwagenlocaties	40
• Uitbreiding, verbouwing van woningen en gebouwen	20
• Begraafplaats	15 à 50
• Meubilair, inventaris, diverse kleine voorzieningen	10
• Parkeermeters en -automaten	10
• Transportmiddelen, auto's, aanhangwagens, motorvoertuigen	5 à 15 *
• Automatiseringsapparatuur en kantoormachines	3 à 5 *
• Software	5
• Gereedschappen, verbindingsmiddelen	6
Investerings met een maatschappelijk nut	
Wegen	40 (max)
Kunstwerken (bv bruggen)	40 (max)
Openbaar groen	40 (max)

* Afhankelijk van type

Opmerking: Bij vervanging is de technische levensduur leidend.

BIJLAGE 3

Definities

Vaste activa zijn duurzame investeringen en uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer.

Vlottende activa zijn voorraden, uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa (vooruitbetaalde gelden en nog te ontvangen gelden).

Immateriële vaste activa zijn kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en kosten van agio en disagio hierbij en kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief.

Materiële vaste activa investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Financiële vaste activa zijn kapitaalverstrekkingen, langlopende leningen, overige uitzettingen met een looptijd langer dan één jaar en bijdragen in de activa van derden.

Investeren is het verwerven c.q. produceren van vermogensobjecten. Productie van vermogensobjecten vindt plaats door vervaardiging of door toevoegingen, wijzigingen of verbeteringen die meerjarig gebruikt kunnen worden om bij te dragen aan het maatschappelijk nut of als productiefactor en leiden tot een belangrijke waardetoeename van het object.

Kenmerkend voor investeringen is dus dat het gebruiksnut of de productiecapaciteit gedurende meerdere jaren aanwezig is.

Afschrijven is het tot uitdrukking brengen van de vermindering van de waarde van de activa en het verloop daarvan over de geschatte technische gebruiksduur dan wel de economische levensduur als deze korter is.

Technische levensduur is de tijd gedurende welke een productiemiddel technisch gezien in staat is productie te leveren.

Economische levensduur is de tijd gedurende welke een productiemiddel in staat is een bijdrage aan de productie te leveren en waarbij er geen productie middel beschikbaar is, dat dezelfde productie tegen lagere totale kosten kan leveren.

Afschrijvingsbedrag is het bedrag dat jaarlijks in mindering wordt gebracht op de boekwaarde in verband met gebruik en veroudering van de investering.

Het afschrijvingsbedrag wordt jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht.

De afschrijvingskosten mogen slechts worden bepaald op basis van de werkelijk betaalde verkrijgings- of vervaardigingskosten.

Afschrijvingsmethode geeft aan op welke wijze de afschrijving berekend wordt gedurende de gebruiksduur.

Annuïtaire afschrijvingsmethode is de methode waarbij zodanig wordt afgeschreven dat het bedrag van rente en afschrijving over de aanschafwaarde jaarlijks even groot is. Dit bedrag is de jaarlijkse annuïteit. Het jaarlijkse afschrijvingsbedrag is dan gelijk aan de annuïteit minus het rentebestanddeel.

Lineaire afschrijvingsmethode betreft een jaarlijks vast afschrijvingsbedrag, gewoonlijk in de vorm van een vast percentage, van de aanschaffings- of vervaardigingsprijs. De rente wordt vervolgens jaarlijks berekend over de restant boekwaarde.

Renteomslag is de berekening waarbij de totale rentekosten worden omgeslagen over de boekwaarden die gefinancierd moeten worden. De berekening levert een gemiddelde rente, de zogenaamde omslagrente op.